

INHOUD - SOMMAIRE : **Pharmaciens E. Segers** : Une vieille apothicairerie à Bruxelles. — **Pharmaciens A. Guislain** : Des enseignes pharmaceutiques. — **Dr. D. A. Wittop Koning** : De oudste pharmaceutische ordonnantiën van Antwerpen. — **Dr. P. Boeynaems** : Broeder Jan Bisschop en zijn Pharmacia Galenica et Chymica. — **Apothekers K. De Wolf †, J. De Wolf en P. Vande Vyvere** : Geschiedenis van de apotheek « Den Cleynen Thems ». — **W. F. Daems en L. J. Vandewiele** : Nog over Noord- en Zuidnederlandse Stedelijke Pharmacopeeën. — **Berichten** : Kring voor de Geschiedenis van de Pharmacie in Benelux. — Cercle Benelux d'Histoire de la Pharmacie. — Vergadering van de Kring voor de Geschiedenis van de Pharmacie in Benelux te Utrecht. — **Historische Tijdschriftartikelen**. — **Personalia** : In Memoriam Dr. Frans Jonckheere † (1903-1956). — **Boekbesprekingen**. — **Varia** : Een nieuw bankbiljet met farmaceutische motieven.

## BOEKBESPREKINGEN

**R. J. FORBES**. — **Studies in Ancient Technology**. — Uitg. E. J. Brill, Leiden 1955. — Vol. I. VII + 194 bladz. 40 fig. 9 tabellen. Pr. geb. 16,50 Fl. — Vol. II. VI + 215 bladz. 38 fig. 7 tabellen. Pr. geb. 16,50 Fl. — Vol. III. VI + 268 bladz. 46 fig. 24 tabellen. Pr. geb. 19,50 Fl. (formaat 17,5 x 26 cm).

Prof. **F o r b e s** geniet als kenner van de techniek, als historicus en als schrijver een onbetwist gezag, dat met het uitgeven van deze 3 volumina ongetwijfeld nog stijgen zal. Zijn boek « Bitumen and Petroleum in Antiquity » was sedert lang uitgeput en hij heeft de gelegenheid van een tweede uitgave benut om deze studie aan te vullen met een aantal verhandelingen over de technologie der oudheid, die samen een bewonderenswaardig geheel vormen.

Al is de inhoud niet specifiek farmaceutisch toch zijn er een aantal studies als die over « Bitumen en Petroleum in de oudheid », over « De oorsprong der alchemie », over de « Watervoorziening » in de oudheid en in de middeleeuwen, over « Cosmetics en parfums in de oudheid », over « Voedsel, alcoholische dranken en azijn », over het « malen » over « zout, inlegmethodes en mummificatie » en ten slotte over « verwen, inkten en vernissen » die meer in het bijzonder de farmaceut zullen interesseren. Onder « Watervoorziening » wordt b.v. het keuren en zuiveren van het water behandeld, waarin wij vernemen dat **A t h e n a e o s** van Attalia reeds in 50 vóór Christus een boek schreef over de zuivering van water. Menig hoofdstuk geeft ons dus iets te leren over de geschiedenis van de farmaceutische techniek.

Andere kapitels, als die uit deel II, bestuderen de « Irrigatie en droogmaking », de « Energievoorziening » door slaven, dieren, wind- en watermolen, het « transport te land en de wegenbouw » en het antieke vervoermiddel « de kameel » — waarvan de oorsprong uit centraal Azië ook natuurhistorisch geschetst wordt — moeten de belangstelling

van ieder ontwikkelde leek opwekken en brengen ons documentatie van eerste gehalte.

Als men denkt dat Schr. voor het degelijk verwerken van zijn documentatie tal van oude talen onder de knie heeft moeten nemen, dan moet men zekerlijk onder de indruk komen van de som werk die hier geleverd werd.

De drie delen zijn uitstekend geïllustreerd en de fraaie druk op glanzend papier maken ze nog aantrekkelijker. Uitgever en Schrijver halen alle eer van hun werk, dat onvoorwaardelijk kan worden aanbevolen.

P. V.

**R. J. FORBES**. — **Vom Steinbeil zum Ueberschall**. Fünftausend Jahre Technik. — Paul List Verlag, München 1954. — 44 tekstillustraties en 36 buiten-tekst afbeeldingen. — 372 bladz. — Pr. geb. linnen 15,80 DM.

Deze vulgariserende geschiedenis der techniek is een vertaling van Prof. **F o r b e s**' werk « De Mens bouwt zich een wereld » destijds bij Querido te Amsterdam verschenen. Dit is voortreffelijke en goed gefundeerde vulgarisatie, waarin de farmaceutische techniek weliswaar nog minder aan het woord komt, dan in het voorgaande werk, maar waarvan de farmaceut toch genieten kan.

Het werkje is vlot geschreven en bevat een schat van gegevens die een helder licht werpen op de geleidelijke ontwikkeling van de wetenschappelijke geest, die zich loswerkt van filosofie en theologie, of liever zijn eigen levensbeschouwing opbouwt. Ook hier reageert Prof. **F o r b e s** tegen diegenen, die steeds maar op « duistere middeleeuwen » smalend neerzien. Men vergeet b.v. te dikwijls dat een instelling als de « universiteit » in de middeleeuwen geboren is en bij de oude Grieken of de Romeinen onbekend was.

Keurig ingebonden, met zorg gedrukt en degelijk van inhoud: wat moet men meer hebben om een populariserend overzicht als dit aan te bevelen?

P. V.